СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 296. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 20-го грудня 1940. No. 296. Jersey City, N. J., Friday, December 20, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

АМЕРИКА ЗАПЕВНЯЄ АНҐЛІЮ ПРО ПОМІЧ

ВАШИНҐТОН. — Американський уряд запевнив Анґлію, що вона може далі робити замовлення зброї в американських фабриках, до висоти трьох біліонів долярів та хай не журиться тим, як заплатить за ту зброю. Про це вже подбає американський уряд, який, або дасть позички Анґлії, або сам забере від фабрик зброю, та віддасть її в руки анґлійських представників. Цю заяву зробив секретар фінансів Морґентав. З неї заключають, що президент рішився вже помагати Анґлії в тій війні до найдальших границь.

Американська мореплавна комісія дала дозвіл на продаж 16 торговельних кораблів для Анґлії. Ті кораблі мають спільного тонажу 147,000 тон.

БЕРУТЬСЯ ДО ДАНСЬКИХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНҐТОН. — Американські власти почали оглядати 37 данських кораблів, які знаходяться в американських портах внаслідок війни в Европі. Уряд хоче викупити ці кораблі від данських корабельних ліній та передати їх Анґлії. Данці, які мусять оплачувати американським портам великі суми за приют, радо хочуть позбутись тих кораблів. В американських портах є сотки інших нечинних кораблів, норвезьких, голяндських, бельгійських і т. д. Правдоподібно, що в разі потреби уряд викупить їх усіх і поставить до услуг Анґлії.

КОНҐРЕС ПОТВЕРДЖУЄ „ВЕТО" ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Коли президент відкинув законопроект Волтера-Лоґена і відмовився його підписати палата представників відразу знов взяла той закон під голосування, щоб переконатись, чи конґресмени хочуть переступити волю президента і другим голосуванням законопроект таки приняти. Щоб переступити „вето" президента і законопроект таки зробити законом проти волі, президента, треба поновного голосування і більшости зложеної з двох третих голосів. Але цей раз конґрес не здобув потрібної більшости і „вето" президента вдержалось, а законопроект, який хотів поставити всі зарядження урядових комітетів під рішення судів, перепав.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Великий воєнний бомбовик, „літаюча твердиня", вдарив у бік високої гори і відразу розбився. Згинули при тім всі шість воєнні пільоти, що знаходились у ньому. Літак був на службовій обїздці і кружляв собі спокійно серед розсипаних хмар, що плавали на висоті 8,000 стіп. Втім літак вдарив у гору, що була на 10,000 стіп висока. Свідки говорили, що заки літак вдарив у бік гори щось мусіло статись з мотором, бо він замовк, а літак почав нагло крутитись то сюди, то туди. На місце катастрофи прибули за 20 хвилин люди, але знайшли лиш горіючий скелетон літака і покручене, розпечене на червоно залізо.

КНЯГИНЯ ДЖУЛІЯНА В БІЛІМ ДОМІ.

ВАШИНҐТОН. — Голяндська престолонаслідниця, що тепер перебуває в Америці, відвідала Білий Дім і була гостем пані Рузвелт. Остання зустріла княгиню на ґанку Білого Дому. Президент чекав на неї в своїй вітальни. Опісля всі мали спільний обід.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО ІТАЛІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Американський амбасадор до Італії, Филипс, який перебував в Америці і навіть внаслідок „поганого здоровля" подав був резиґнацію на руки президента тепер назад вертає до Риму. Тепер він краще себе почуває. Американський уряд уважає, що теперішня хвиля вимагає присутности американського амбасадора в Римі. Бо внаслідок поразки в Албанії та в Африці Мусоліні мабуть змяк і готов шукати за посередником, який пояснив би йому, чи Анґлія дуже гнівається на Італію, та чи не хоче часом помиритись?

ПРОТИБОМБОВІ СХОВКИ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Інжинір Бі подав проект перед міською радою, щоб поробити заходи і приготовити все так, щоб можна було нюйорські підземні залізниці в короткім часі перемінити на протилетунські схови. Бі заявив, що деякі стації підземних залізниць знаменито надаються на протибомбові сховки, але треба їх ще скріпити мішками з піском, відповідно поукладаними. Він вже навіть виробив систему, в який спосіб ті мішки треба укладати, щоб вони найкраще відбивали натиск бомб.

ІКЕС НЕ ХОЧЕ ВІДКЛИКАТИ.

ВАШИНҐТОН. — Предсідник нюйорської економічної ради, Ґарт, вислав телеґраму до секретаря внутрішніх справ, Ікеса, щоб той відкликав своє твердження, що Ґарт є американським фашистом, бо це неправда. Але Ікес заявив, що не відкличе.

ПЛЯНУЮТЬ НОВУ РАДУ ДЛЯ ПРИСПІШЕННЯ ЗБРОЄННЯ

Президент Рузвелт, секретар війни Стимсон, секретар фльоти Накс, а також підсекретарі війни і фльоти, Форестал і Петерсон, нараджувалися в справі спізнення пляну зброєння і прийшли в засаді до заключення, що треба створити якийсь авторитет для дорадчого комітету зброєння та надати тому авторитетові не лиш дорадчий голос, але також силу виконування даних розпоряджень. Той провідний авторитет складавсяб з трьох осіб, серед яких перше місце займав би Вилієм Кнудсен, теперішний член дорадчого комітету в справах металевої індустрії. Та всі вони залишались би під надзором самого президента. Подробиці того пляну будуть вироблені в найближчих днях і впроваджені в життя.

Рівнобіжно з тим у палаті представників конґресмен Табер подав внесок, на основі якого конґрес призначив би платню для „координатора національного зброєння" в висоті $15,000, та для його заступника $12,000. Вони оба зі рекомендацією Табера, перебралиб у свої руки справу національного зброєння і приспішилиб виріб зброї. Ця акція не має нічого спільного з плянами уряду.

ПРОПОЗИЦІЯ ФИЛИПА МОРЕЯ

Филип Морей, голова К.П.О., подав тепер докладний плян, як усунути перешкоди в національнім зброєнні та поставити те зброєння на належних основах. Він радить, щоб потворити цілком нові комітети по всіх галузях промислу, та по ріжних місцевостях, які складалисьб по половині з представників власників фабрик і робітництва. Предсідником кожного комітету зокрема був би представник уряду. Ті комітети булиб підчинені найвищому комітетові, що з черги підлягав би президентові. Ті комітети малиб на увазі вирівнувати всі спірні точки, які виринулиб між зарядом фабрики і робітництвом, та з одного боку наглядалиб над інтересами робітництва, а з другого пильнувалиб, щоб праця відбувалась гладко і скоро.

ПРОСТЯГНЕННЯ КОНТРОЛІ

Уряд зарядив, що комісія, яка визначує фабрикам які продукти треба скорше виконувати, а які пізніше, простягла свої впливи не лиш на ті фабрики, що виробляють зброю та які мають державні контракти, але також на менші фабрики, які виробляють додаткові частини для головних фабрик.

АНҐЛІЙЦІ ВДОВОЛЕНІ З ДОПОМОГИ АМЕРИКИ

ЛОНДОН. — Пропозицію президента Рузвелта, щоби Британії пожичити воєнного матеріялу, принято в Анґлії з великим вдоволенням. Всі признають зо запалом, що пропозиція добра й на часі. До того багато подивляє її ще й тому, що вона обминає всі правні комплікації зо законом про невтральність. Найголовніше одначе, що в цій пропозиції анґлійці добачують, що американці прозріли й якслід розуміють ваґу ситуації в Европі.

У свой радіовій промові лорд Бівербрук зазначив, що час натискає на Ґітлера, котрого спільникові не ведеться ні на Середземному морю ні в Африці. Анґлійці бачать, говорив він, що їх сила що далі, тим більше зростає.

НІМЕЧЧИНА ПРОБУЄ ПЕРЕМОВЧАТИ

БЕРЛІН. — Заява президента Рузвелта про новий плян американської допомоги для Анґлії не найшла в німецькій пресі ширшої згадки. Офіціяльної заяви в цій справі зовсім нема, а ґазети теж стараються її перемовчувати.

Одинока ґазета, що в тій справі заговорила в передовиці, один гамбурський часопис, старається ослабити враження вістки, кажучи, що допомога Злучених Держав Анґлії не може бути поважна.

ВИГАНЯЮТЬ АМЕРИКАНЦЯ ЗО ШВАЙЦАРІЇ

ҐРАНДСОН (Швайцарія). — У місцевому суді швайцарського кантону Вод засуджено 25-літнього американського студента Роберта Кірка на 5 місяців арешту, 1,000 франків ґривни й видалення з краю за те, що він 25. грудня минулого року пострілив і поважно ранив 42-літню товаришку своєї матери, відому італіянську скрипачку, паню Валентину Креспі.

Присяжні судді признали, що постріл був вислідом не злої волі, а недбальства.



З ІТАЛІЙСЬКО-БРИТІЙСЬКОЇ ВІЙНИ В АФРИЦІ. — Відділ австралійських моторових військ, візваний з Палестини до Лібії, для відрізання відвороту італійських військ, їде на фронт гарячою пустинею.

АНҐЛІЯ БОЇТЬСЯ ІНВАЗІЇ

ЛОНДОН. — Вміру того, чим довше не було рейдів на Лондон і інші анґлійські міста, тим більше занепокоення огортало анґлійське населення, що Ґітлер приготовляє проти Анґлії щось надзвичайне, правдоподібно наїзд.

Від коли почалися повітряні рейди на Анґлію, Лондон ще ніколи не мав перерви в рейдах, що тривала дві доби, як це трапилося тепер. Тому й не диво, що анґлійці починають непокоїтися, догадуючися від ворога надзвичайних приготовань. До того Ґітлер має надзвичайну потребу робити такий наїзд на Анґлію тепер, бо в цей спосіб він міг би облекшити натиск Британії на Мусоліня в Альбанії й Африці.

Анґлійські летунські відділи далі робили завзяті рейди на німецькі комунікаційні пункти та порти вздовж цілого західного побережа Франції, Бельгії й Голяндії, які можуть послужити базами для німецького наїзду на Анґлію. Вони знову бомбардували місто Майнгайм.

НІМЦІ ЗАТОПИЛИ ТРИ ТОРГОВЕЛЬНІ КОРАБЛІ

Сильні радіові стації вздовж Атлянтійського побережа перехопили заклики за рятунок, вислані трома торговельними кораблями, видимо під нападом з боку німецьких підводних човнів.

Наперед чути „Ес-о-Ес" з анґлійського корабля „Напіер Стар", що належить до „Блю Стар Лайн". Корабель находився коло 650 миль від західного берега Ірляндії. Зараз потім чути було заклики за рятунок від двох кораблів довоження нафти, що находилися коло 450 миль від Ірляндії; один з тих кораблів належав до норвезьких власників, другий до голяндців. Анґлійський корабель мав містоти 12,196 тон, норвезький 9,860, а голяндський 10,746.

Про долю цих кораблів звісно стільки, що норвезький корабель певно затонув.

АНҐЛІЙЦІ ЗАТОПИЛИ НІМЕЦЬКИЙ ДОСТАВНИЙ КОРАБЕЛЬ

ЛОНДОН. — Британська адміраліція подала до відома, що британські моторові торпедові човни затопили недалеко від британського побережа один німецький узброєний корабель до підвозу воєнних матеріялів, що мав між 6,000 а 7,000 тон містоти.

Адміраліція не подала, скільки моторових човнів було занятих у цьому підприємстві ні що сталося зо залогою корабля. Вона подала одначе, що до бою прийшло підчас виконування „офензивного патролювання".

НІМЦІ ПРО ЗАТОПЛЕННЯ КОРАБЛІВ

БЕРЛІН. — Офіціяльна німецька новинкарська аґенція подає, що за тиждень від 2. до 8. грудня німці затопили аліянтських кораблів на загальну суму 221,047 тон.

Анґлійські обчислення подали, що німці за той час затопили 101,190 тон.

ІТАЛІЙЦІ ДАЛІ ВІДСТУПАЮТЬ У ЛІБІЇ

КАЇРО. — Британські летуни доносять, що італійці відступають вздовж цілого побережа Лібії, італійської кольонії в Африці. Відступ італійських військ видно сягає аж міста Дерна, що лежить 150 миль від Бардії.

Тимчасом британські війська перетяли комунікації між Бардією й заходом. У цьому порті британці захопили як у западні дві італійські дивізії правильного італійського війська й відділи фашистівської міліції. Порт обстрілюють тепер: британські воєнні кораблі, летуни й пільна артилерія.

У східній Африці вдарив відділ британського війська з Кенії на італійську кольонію Сомалілєнд.

В АЛЬБАНІЇ ІТАЛІЙЦЯМ ДАЛІ НЕ ВЕДЕТЬСЯ

АТЕНИ. — Грецькі війська відбили проти атаки, що їх повели ґвардійські полки короля Віктора Емануеля з Палерма. Італійці спершу захопили сильні позиції, але греки їх скоро звідти вибили.

Відступаючи, італійська війська підпалили багато сіл.

ЗНОВУ ЧУТКИ ПРО НІМЕЦЬКУ ДОПОМОГУ МУСОЛІНЕВІ

БІЛГОРОД (ЮГОСЛАВІЯ). — Як подають уперті донесення з югословянсько-італійської границі, Німеччина висилає велику масу війська на допомогу Італії. Великі відділи військ перейшли до Італії через Бренерський провал.

Ці війська всаджують тепер на кораблі в порті Тріест. Чутки подають число цих військ на 50,000.

Півофіціяльні німецькі жерела в Юґославії признають, що незадовго до Італії буде вислана „німецька виправа".

НАТИСК НІМЕЧЧИНИ НА ПАТЕНА „ВИКОНАТИ ПЛЯН ЛЯВАЛЯ"

ВІШІ. — Ціла Франція нині заціклавлена тим, чи маршалові Петенові вдасться викрутитися від натиску німецького уряду виконати плян усуненого Петеном віце-премієра Лявала. Ляваль находиться тепер у Парижі й відбуває там конференції з Абецом, „високим комісарем Райху для Франції". Ляваль і деякі інші французькі політики хочуть „співпраці" Франції з нацистівною Німеччиною.

Франція тепер не дивиться на Віші, але на Париж, бо знає, що там тепер ведуться переговори, що можуть вирішити долю Франції.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з анґлійською частиною):		Friday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ФІНАНСУВАННЯ БРИТАНІЇ

У справі фінансової допомоги для Британської Імперії збоку Злучених Держав є, згрубша кажучи, два основні питання. Перше, чи давати допомогу? Коли на це питання відповісться: давати; тоді виринає друге питання: як робити? Яку форму має прибрати ця фінансова допомога Америки Анґлії?

На перше питання, як ми знаємо, американський народ і уряд відповідають зовсім рішучим „так". Вони згідно переконані, що упадок Британської Імперії або захоплення Анґлії Німеччиною було би великим нещастаям не лише для Анґлії, але й для Злучених Держав. Також було би нещастям для Злучених Держав, якби Анґлія врятувалася перед повним розбиттям угодою з Німеччиною та обіцянкою сповняти Гітлерову волю. Для більшости американців перемога Гітлера була би справжнім нещастям. Меншість, що думає інакше, така мала, що вона властиво не представляє великої трудности. Можна сказати, що нині просто весь американський народ стоїть за те, що Анґлії тепер допомогу треба дати.

Вирішивши це, питання без труднощів, американський народ стає перед другим питанням. Здавалося би, що по вирішенні першого друге питання не повинно би представляти ніяких поважних труднощів. Але на ділі якраз це питання показується труднішим, ніж перше.

Передовсім Злучені Держави в цій справі звязані обовязуючим законодавством. Щоби дати допомогу проти тих законів, треба би наперед постаратися за їх скасування або за їх зміну. Як звісно, кожна зміна закону в демократичній державі довга й складна процедура. Навіть хочби не було людей злої волі, то самі люди доброї волі висунуть стільки ріжних проектів, що вже самий вибір між ними одного проекту мусить забрати багато часу.

З огляду на те, що американський закон ще не дозволяє давати безпосередну фінансову допомогу Анґлії, дехто виринув з пляном, щоби Америка купила собі від Британської Імперії деякі посілости в Америці. Цей проєкт одначе має ті труднощі, що населення цих посілостей може не захоче належати до Злучених Держав. Навіть якби хотіло, то ще є питання, чи таке купно було би корисне Злученим Державам.

Висунули інші плян пожички. Одначе Анґлія ще винна Америці гроші з попередніх пожичок, а до того нова пожичка не конечно збільшила би ресурси Анґлії.

Через те ще інші кажуть, що як має бути фінансова допомога, то не пожичками, а простими дарунками. Та це не підійде відай до симпатії американців, коли самий Рузвелт висуває тепер ще один плян: пожички зброї.

Який плян остаточно не принято би, то вже нині американці мусять з цим погодитися, що фінансова допомога Анґлії мусить бути дана.

ЯК РОЗУМІТИ СВІТОВУ ЗАВЕРУХУ?

(Надіслане з Канади)

В Канаді дає відчити д-р Трейсі Филипс з Лондону, політик і дипльомат, що є добрим знавцем сходу Европи, а також і Африки. Він виступає в ріжних канадійських клюбах, а також говорить і на публичних зібраннях, між іншим теж і українських. Порушуючи міжнародне положення, обговорює при тому і справу України. Про ті відчити пише канадійська преса, а зокрема українська. Висказані д-ром Филипсом погляди є такі, що цікаво з ними познакомитись.

СССР й інші краї.

Советська закордонна політика, а це нас найбільше тепер обходить, є виплйвом внутрішньої слабости Советів. Знову внутрішня слабість СССР, казав д-р Филипс, є наслідком внутрішньої боротьби т. зв. совєтських республик, що намагають добитись від Москви більших прав, чи взагалі визволитись. З них найбільш замітною є боротьба України за свою незалежність. Українці, казав д-р Филипс, знають вартість свободи краще інших. За неї вони терпіли і далі терплять по тюрмах і на засланню.

Д-р Филипс був в Україні як британський комішонер в часі другого великого голоду, викликаного штучно Сталіном. Він сам сидів у тюрмі і чув зойки тих, що йшли на розстріл. Симпатизує, як каже, з українцями як з народом свободолюбним, що видав таких борців за свободу як Хмельницький, Шевченко, та інші. Будучи в Україні бачив він там канібальство, що перевищало навіть канібальство африканських людоїдів. Він доказував яскравими ілюстраціями як під шкаралупою авторитету, мілітаризму та диктаторського приказу люде примушені зносити страшні утиски. Між СССР. і Німеччиною є тісне порозуміння, таке, що вони взаїмно доповняють себе, одначе між ними нема дійсної любови. Кожний крок Совєтів є такий, щоб сходився з кроком Німеччини. Напад на Фінляндію мав не лищ пробити для Совєтів вікно до західньої Европи, але мав теж настрашити і викликати замішання в скандинавських краях та облекшити Німеччині удар на Норвеґію. Коли Гітлер ударив на Польщу, то Сталін ударив у неї ззаду і в той спосіб скорше її поконали. В Італії, крім урядових кол ніхто не має охоти до війни і не вірить у перемогу. Цілий пересяклий німецькими аґентами. Таксамо мається справа з Румунією, Мадярщиною та Болгарією. Совєти як осередок комунізму цілком збанкротовані, бо всі експерименти большевицького уряду не дописали. Маси народу вертаються до Бога, релиґії та родинного життя. Серед всіх народів Совєтської Росії дається зауважити релиґійне піднесення, а особливо замітне воно в Україні. Совєти це велит на глиняних ногах, що при найменшім заворушенню може впасти і розлетітись на свої поодинокі національні части, які держить разом безпощадна і залізна рука Ґ.П.У.

Франція через те втратила так скоро свободу, бо легко її дістала і не вміла її шанувати. Вона забула, що свободу треба окупляти в кожній ґенерації, в кожнім століттю. Без посвяти, зусиль і жертв свобода не дасться довго удержати. Про це переконалась Франція, коли її втратила.

У теперішній війні ведеться боротьба за християнство та за право кожного народу жити своїм повним життям і не загрожувати життю іншого народу.

Анґлія полишається тепер одинокою кріпостю, на якій ломить собі зуби Гітлер. Анґлійці не падають на дусі й є повні надій, бо свідомі того, що боронять не лиш себе, але свободи цілого світу і тих цінностей, що росли на протязі цілих століть. Анґлії додає сили ентузіязм, з яким ідуть їй на поміч її домінії, як Канада, Австралія і Нова Зеляндія, та інші частини імперії. Ті домінії терплять невигоди, заводять у себе ріжні обмеження, одначе не тратять віри в остаточну перемогу.

У справі обєднання українців.

На кінці одного свого докладу, що його мав д-р Трейсі Филипс для українців, він висказав свою радість, що канадійські українці порозумілись і створили оден Комітет Українців Канади. Цей Комітет уможливить українцям осягнути більше признання і надасть їм більше поваги. Створення цього спільного Комітету показує теж, що українці зрозуміли вагу теперішньої хвилі. Канада стає тепер одним з поважніших членів британського камонвелту. По скінченню війни вона матиме оден з рішальних голосів у справі заведення нового ладу на світі. Тому і просьби канадійських українців у справі долі їхньої батьківщини будуть могти бути вислухані.

Мусулманський світ.

В іншім докладі говорив д-р Филипс про мусулманський світ, що є проти диктаторів. Чесне і справедливе поступування британців в часі мира викликало велику симпатію до них в 200-міліоновій мусулманській імперії в Африці, Азії і південно-східній Европі. Мусулмани готові є тому ставити перешкоди поширенню експанзійних мрій держав „осі". Держави, що послугуються чужими краями як тереном для ведення війни в скорім часі переконаються, що навіть пасивна піддержка тубильців має велике значіння. По приятельськи настроєних тубильців можна наклонити до постачання поживи і води. Найважніше те, що вони можуть подати важні інформації, щодо неприятельських рухів. Неприязне відношення тубильчого населення може бути у війні рішаючим чинником. Мусулманський світ, хоч поділений на ріжні народности, подібно як християне, є далеко більше обєднаний ніж народи, що придержуються християнських або демократичних принципів. Мусулмани дивляться на війною розділену Европу і завважують: „Ох, як ті християне люблять одні одного!"

Солідарність мусулманського світу світу повстала з того факту, що „пять разів денно, в тім самім часі і в тій самій мові відмавляє ті самі молитви вся ця величезна маса, звернена в тім самім напрямі — до Мекки" і має спільну віру в „Коран".

Оцінюючи мусулманський світ, говорив д-р Филипс, мусимо бути реалістами. Цілком безцільне є думання, що араби не бажають своєї самостійности. Одначе вони не підуть боротися, щоб змінити своїх панів. Араби, подібно як греки, мають світлу военну традицію. Вони можуть з гордістю дивитись в минувшину на ту хвилю, коли їхні армії облягали Европу, а їхня столиця Кордоба, була найбільше цивілізованим містом на світі. Ми себе будемо дурити, якщо будемо думати, що ті горді люде готові боротися, щоб полишитись членами Британської Імперії, казав д-р Филипс.

Правдою одначе є, що вони розуміють Гітлера й якщо вони будуть приневолені станути по чиїсь стороні, то будуть боротися проти людини, яка згідно з його твором „Моя Боротьба", хотів би їх зробити дроворубами і тими, що мають носити воду для „ясноволосих німецьких панів".

У південно-східнім стейті Айдаго (Idaho) найдено поля ляви, кратері вульканів, дивні печери та природні мости.

ЯК ВИГЛЯДАВ БИ „НОВИЙ ЛАД" В ЕВРОПІ

На підставі писань Е. Ленгофа.

По заключенню нового договору між державами „осі" й Японією публична світова увага звернулася на евентуальні наслідки, які цей новий акт меґальоманії викличе в Новім Світі. Від того часу одначе, декотрі европейські державні мужі старалися накреслити образ старого континенту, на випадок, якщоб Гітлерові й його італійському союзникові вдалося перевести в життя плян ‚нового ладу'' в Европі. Вислід роздумувань над справою того нового ладу є такий пригноблюючий, що щораз частіше висказується переконання, що лише побіда Великої Британії може врятувати Европу від нужди і невільничого ярма.

Уже тепер Берлін та Рим уживають всіляких способів, щоб стероризувати навіть ті краї, котрим їм ще не вдалося брутальною силою накинути свого ярма. Не знати докладно, що в тих краях діється, бо їх уряди стараються при помочі півуступок у користь диктаторів викликати вражіння, неначе би вони були свобідні і незалежні від чужих впливів. Хто одначе мав нагоду ближче придивитися европейським обставинам, той знає добре брутальні способи шантажу і терору якими послугуються ті, в користь котрих ці півуступки і концесії робиться.

Можна сміло сказати, що нема краю в Европі, котрого би диктаторські уряди не приневолили до уступок у такім чи іншім виді. Швеція належить до тих перших держав, що мимо своєї невтральности, не могла дати відмовної відповіди на німецьке домагання перепустити німецьке окупаційне військо в дорозі до Норвеґії. Колиб шведський уряд, котрого демократичний настрій не підлягає ніякому сумнівові, осмілився дати відмовну відповідь на німецьке домагання, то Швецію, без сумніву спіткала би доля Данії і Норвеґії. Тепер вже не є цілком тайною, що Гітлер поробив уже всі приготування до нападу на Швецію, колиб цього домагалась потреба.

З огляду на шведські уступки не виглядає на ніщо дивного, що і Фінляндія була приневолена недавно до таких самих уступок для німців. Дотично Фінляндії, то брутальність і безоглядність націстів проявилась ще далеко виразніше. У хвилі, коли фінляндському урядові вручувано німецьке ультіматум з домаганням явно знасилувати фінську невтральність, транспорти німецьких військ находилися вже в фінськім порті Вааза.

З усіх країв середущої Европи полишилась ще лиш одна демократична держава — Швайцарія. Лиш одно насильство потрапить повалити цю послідню твердиню свободи в серці Европи. А одначе є фактом, що президент швайцарської републики засів при однім конференційнім столі з представниками нелеґальної партії; опісляж згадані делеґати забороненої орґанізації видали заяву, в якій сміло, без перешкод, обговорювали новий, намірений політичний лад у Швайцарії. При тій нагоді належить згадати, що передовий провідник швайцарської „пятої колюмни", письменник Яков Шафнер давно вже „вславився" як швайцарський Квіслінґ. Його захоплення Гітлером та націстівським режімом дійшло до того ступня, що він покинув свою батьківщину ще кілька літ тому і зо свого нового місця перебування в Німеччині обкидує зневагами Швайцарію та її демократичний устрій.

Югославія, є немовби тим краєм, на який держави „осі" роблять найменший натиск. Тяжко зрозуміти факт, длячого „новий лад", накинутий Румунії й Угорщині, викликав такий слабий спротив в Югославії. Коли в минулім році білгородський уряд, маючи докази небезпечної пронацістівської діяльности зо сторони б. премієра д-ра Міляна Стоядіновіча, видав приказ арештувати його, уважали тоді цей поступок доказом незвичайної відваги і рішення югославянського уряду протиставитись усяким пробам якогонебудь німецько - італійського натиску в південно - східній Европі. Від того часу змінилось багато. Югославянський уряд показується щораз приязніше настроєним до націзму, а сам д-р Стоядіновіч готов знайтися знова при кермі в державі. Заперестано всяку пробритійську пропаґанду в краю, розвязано масонські льожі, скасовано заборону націвської орґанізації в Югославії, а Німеччині признано далекойдучі економічні концесії.

Одначе, не дивлячися на ті уступки, на випадок німецької перемоги, цілком нема сумніву, що з Югославії полишилася би дуже обкроєна державка, цілковито залежна від Берліну та Риму. Послідні розмови Рібентропа з ґр. Чіяно закінчилися згодою репрезентантів „осі", на поділ Югославії. Мусоліні сподівається, що йому вдасться здійснити довголітні мрії про анексію Дальматії так, що цілий Адріятик стався би італійським „маре нострум" (наше море).

Гітлер зо своєї сторни думає здеґрадувати Хорватію в положення „автономного" протекторату. Має він теж звернені вічі на врожайні землі Банату, котрий до 1918 р. належав до Мадярщини, але на основі мирових договорів був поділений між Югославію та Румунію. Також є багато причин, задля яких недавній віденський договір не звернув Угорщині частини Банату, що належала до Румунії. Цей „шпихлір", як зове Гітлер Банат, — мусить бути нагородою для нього самого зо сторони Мадярщини за „частинний'' поділ Румунії.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ II.

(106)

Вдячними очима глянув Жбурляй на батька й лице його прояснилося.

— А ви, тату, — запитав, — я без вас не вернусь.

— Я?... Щож я?... Поїду й я з тобою... Годі, — постарів у неволі, підтоптавсь, правду кажучи, — час і спочити трохи. А бісурменам за неволю вже привів Господь віддячити. Чогож мені ще!... Колиж покличе доля ще битись, то й я старістю зтобою. Коли ти надумав розпрощатися з братчиками?

— Та тепер, коли й ви зо мною, нема мені чого отягатися, — говорив урадований Жбурляй. — А до тогож треба виїхати звідсіля ще до ради січової, бо тоді вже пізно буде. Сьогодніж таки піду до кошового й здам свій уряд, а завтра хоч і вирушимо.

— Гаразд, — згодився батько, — тількиж ти гляди — не балакай із ним згостра, а так якось лагідненько... Бог із ним, не зачіпай... Краще подоброму розлучитися.

— Я й сам такої думки, тату, — сказав на це Жбурляй. — Навіть коли почне гримати, то я змовчу.

— От і гаразд! — зрадів старий, вертаючись із сином до куріня. — Все-таки то славний лицар на всю Україну, а не ми, грішні, та й старість усе треба шанувати...

Не без трепету в серці переступив Жбурляй поріг нової паланки, щоб ознайомити свого кошового про свій відїзд із Січі. І кошовий і Хмель розбирали саме якісь папери й радилися про щось.

— Здоров, здоров, Жбурляю, — мовив на уклін і привітання молодого курінного Сагайдачний і, покмітивши його легеньке збентеження й ніяковість, затримав на нім якусь хвилю свій гострий, проникливий погляд. Догадуюсь, чого ти прийшов... Кидаєш нас?

Здивувався такій проникливості не тільки Жбурляй, а навіть і Хмель.

— Нема мені чого робити тут покищо, батьку, — відповів курінний.

— А з нами не хочеш?

— Ні, батьку.

— Чому?

Жбурляй замнявся.

— Та кажи вже, кажи правду, — чого мнешся?

— Не випадає мені, батьку.

— А ми? — нахмурився кошовий.

— Вольному воля, батьку.

— Чув? — звернувся Сагайдачний до писаря. — Яйця курку починають учити.

— Нехай мене Хрест святий побе на цьому самому місці, коли я хоч на думці мав учити... та ще кого! — вас, батьку гетьмане...

— Гаразд, гаразд... Кудижти?

— Додому, батьку.

— А старий?

— І старий зо мною.

— Хм... Шкода... Ну, старому треба булоб трохи відпочити після турецьких каторг. А ти що робитимеш?

Молодий отаман знову замнявся.

— Кажи, кажи, не бійся: на щире слово не гніваюсь, — підбадьорював його кошовий.

— Чекатиму, батьку, нового Северина, — сміливо кинув підбадьорений Жбурляй.

— Ов!... Чи не думаєш сам за нього стати?

— Де мені, нікчемному, лізти в гетьмани. Буду щасливий, коли битимуся попліч.

— А за що?

— За велику волю й за віру.

— А ми за що досі билися? Та йти з нами...

— За малу, батьку. А за віру не було чого й битися, бо бісурмени віри нашої не зачіпали.

— Чув?... — знову звернувся Сагайдачний до писаря. — Отакі ви, молоді! Все думали ми, старі, що бємося за щось путнє, а виходить — за казна-що. Ну, щож — будучність ваша, а нас можна хоч і за хвіст та в череду...

Кошовий на мить замислився.

— Так, так, — ізнов почав, — може молода правда й правдивіша за стару, і нехай Бог пошле вам успіху. А нам уже пізно переробляти себе на новий копил...

Він раптом стенувся й повеселів. Підвівшися з місця, простягнув до Жбурляя руки:

— Ну, Бог з тобою, Жбурляю! Давай же поцілую тебе на прощання... Добрий і славний із тебе лицар був, — дай Боже, щоб ідалі так лупцював ворогів як досі, хтоб вони не були!...

Старий і молодий лицарі сердечно обнялися й міцно поцілувалися.

XXVII.

Саме на Маланки, під Новий Рік, уночі, коли останні, запізнілі щедрівники потроху розходилися спати, вдова Обеременчиха з дочкою розбуджені були страшенним грюкотом у вікна й двері та парубоцькими й дівчачими криками й галасом попід хатою.

— Вставайте, тітко, комора горить! — глухо доносилося знадвору.

Схопилися обидві разом. Хоч і темна була ніч, але в хаті було видко від трепетливої яснини надвірньої, — хоч голки збірай.

— Ой, Божеж мій! Ой, Мати Божа! — стогнала смертельно перелякана вдова, не в силі рухнутися з місця.

Орися нашвидку сунула ноги в чоботи й накинула на себе свитку та велику теплу хустку. Серце билося, як не вискочить із грудей.

— Боже мій, мамо... Чогож ви сидите?... — покликнула на матір. — Одягайтесь боржій!...

Грюк у двері й вікна збільшився, а також і крики.

— Тітко-о-о!!... Орисю! комора горить! Ось - ось і хата займеться!...

(Дальше буде).

Олій зо земних оріхів (пінатс) є такою конечною поживою для пересічного китайця, у південнім Китаю, як масло для американців.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПЕКЛА.

Гром. Степан Гавриляк з Вест Толідо, О., переслав до редакції два листи, прислані до нього його кревним, назвище якого з зрозумілих причин не подаємо.

„Дорогий Вуйку! Довелось мені другі Великодні Свята святкувати не в дома, на рідній землі, тільки на чужині. Перші свята святкував я в польській тюрмі, куди мене запроторено на шість літ за приналежність до українських націоналістів, та за мої політичні погляди. Війна визволила мене з польської тюрми, щоб попасти в ще гіршу, большевицьку.

„Большевики, як прийшли на наші землі, почали спадати на села і міста й арештувати тих, що сиділи за Польщі в тюрмі, або в концентраційнім таборі. Бо націоналіст це найтяжчий ворог большевиків. Арештованих вивозять на Сибір, а багато розстрілюють. Я з початку кривився в дома, а далі по чужих хатах, а вкінці подався в світ. Большевики, ідучи в Галичину, обіцяли рай, свободу, добробут. За місяць вже показався той „рай". На селян наложили збіжеві данини, крамниці полiквiдували, товари з них повивозили в Росію, так, що в осени 1939 р. чоботи коштували 300 рублів і то важко було їх дістати. В той час сто кільограмів пшениці коштувало 25 рублів. Отже на одні чоботи треба було продати 12 кірців. От такий то большевицький рай. В урядах більша скількість чужинців. Українців дуже мало. Населення в страсі, бо все під гострим приказом влади. В школі не вільно дітям молитись і вчитися релігії. Дітей змушують доносити на батьків, братів, сестер, коли хтось з них скаже щось проти большевиків. Похорону по звичаю християнськім не вільно справляти. Женитися можна скільки разів хто хоче, аби тільки заплатив 50 рублів за „шлюб". З Галичини в останніх часах масово виселюють людей на Сибір і там змушують рубати ліси. При висилці розділюють дітей від матери чи жінку від чоловіка, як колись татари робили. На місце виселених спроваджують москалів. Дочекалась Галичина і вся Україна московсько - азійського режиму, такого, якого ще на світі не було".

Другий лист в уривках звучить:

Багато українців, які сиділи за Польщі в тюрмі, большевики арештували, розстріляли, або виселили на Сибір. Деякі повтікали і ховаються. Не думайте, що втікають багачі, буржуї. Ні, втікають селяни зпід соломяної стріхи, покидають все, що мали, щоб вратуватись з рук московсько-большевицької влади. Та влада понакладала на селян великі податки, так, що люди не можуть їх заплатити. Від вівці податок 70 дека вовни на рік, від курки 60 яєць на рік, від коня 80 рублів, і так в безконечність. Селянин ввечер лягає спати, але не знає, чи переночує в дома, бо часто так буває, що вночи придуть автом агенти Н. К. В. Д., (це так називається теперішня чрезвичайка) і заберуть чоловіка та відвезуть кудись, що ніхто опісля не може довідатись, що з ним сталось. Нарід ходить перестрашений і чекає на якесь спасіння Боже.

„Не можна описати того цілого „раю", а може й Ви не повірите в те все, бо в Америці також є большевицькі ґазети, радія і большевицькі агенти, які захвалюють червоний рай-комуну. Плюньте такому в очи, бо те, що запровадили большевики, це таке пекло, якого ще світ не бачив".

I.

ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.

Кілька місяців тому, в Ню Йорку заложено Український Народний Театр і Драматичну Студію, під керівництвом п. Михайла Скоробогача.

Вже через кілька останніх років відчувалась потреба такої організації, для піднесення українського драматичного мистецтва. До часу зорганізування згаданого театру займались драматичним мистецтвом виключно аматорські гуртки, що в ріжні часи були започатковані при запомогових відділах, чи інших громадських організаціях. Звичайно, всі ці гуртки ставились до драми по аматорськи і по аматорськи над нею працювали. Члени аматорських гуртків, як нам всім відомо, навіть не вичують своїх роль на память, що є конечно потрібне зокрема для аматора. Про вивчення ріжних характеристик, інтонацій та інших подробиць, яких кожна роля вимагає, навіть нема що балакати, бо кожний аматор їх занедбує або навіть про них не знає.

Режисери аматорських гуртків, так само як і аматори, про режисерські завдання знають дуже мало. Підсумувавши ці факти, самозрозуміло, що результати праці над штукою є дуже слабі.

Однак, ніхто не може сказати, що аматорів та аматорських гуртків не потрібно, або що вони не є складовою частиною драматичного мистецтва. Драматичне мистецтво кожного народу, отже і українське, ділиться на аматорське і професійне. Тому треба мати на увазі, що коли я говорю про аматорів або аматорську працю, то я не думаю на них нападати, або їх недоцінювати. Однак, треба сказати, що позіставати виключно на аматорщині, означало б замкнути українську драму в аматорську клітку і перепустити її на волю, до дальшого розвитку.

Маючи ці факти на увазі, п. М. Скоробогач, котрий роками працював на українській сцені і покінчив студії в Американській Академії Драматичного Мистецтва, започаткував Український Народний Театр і Драматичну Студію. Літом біжучого року, п. Скоробогач переводив три-місячний драматичний курс, в котрім брали участь кільканацять молодих українців, котрі є зацікавлені серіозною працею над нашою штукою. Більша часть тих студентів є членами Укр. Нар. Театру, а в додатку дібрано людей, що роками пописувались на українській сцені, а декотрі з них навіть покінчили драматичні студії.

Завданням Укр. Нар. Театру є піднести підупале українське драматичне мистецтво. Чи дійде до мети свого завдання ця ґрупа, лише будучність покаже. Однак, вже можна сказати, що початки є дуже задоволяючі, а при допомозі українського загалу і конструктивної критики, завдання вповні будуть виконані.

До репертуару біжучого сезону входять такі штуки як „Довбуш", „Княгиня" (Тітка), „Катерина", „На широких степах України", „Сава Чалий" ін. Перші дві вже поставлено перед українською громадою. На відкриття сезону було поставлено драму Довбуш у Вашінгтон Ірвінг Гай Скул, де було понад 900 глядачів. Пізніше з ним виступлено в Нюарку та Джерзі Ситі. Комедію „Княгиня" було відіграно в Ню Йорку, Філядельфії і Брукліні. В кожній місцевости успіхи були блискучі. Публика всюди була надзвичайно задоволена, тому, що виконання штук було дійсно артистичне.

Добрі успіхи слідують все як результати енергійної праці акторів і режисера. Члени ансамблю Укр. Нар. Театру змушені вивчувати ролі на память, отже на сцені грають без суфлера. Поза пробами працюють над своїми характерами, отже в той спосіб дають нагоду режисерові працювати над загальним темпом штуки, інтонаціями, звязаним ріжних осіб, сценок, характеристиками, та іншими деталями, яких постановка вимагає. Від самих початків актори і режисер показали, що не жалітимуть часу та енергії праці, щоб дальше розвинути особисті таланти і надати щораз більше артистичного виконання продукції над котрою працюватимуть.

Д. Дмитренко.

(Закінчення буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВАШИНҐТОН, Д. К.

Листопадове Свято.

Лиш той вміє пошанувати чуже, хто вміє шанувати своє. Нам може дехто закидати непатріотизм супроти Америки, коли ми шануємо наші народні традиції та національні свята. Але чи вмілиб ми пошанувати американські традиції і американські національні свята, якби ми не плекали любови і пошани до власних традицій? Лиш той нарід знає вартість традицій, котрий обороняв їх впродовж довгих років, як це робив український нарід обороняючи свою культуру перед нищенням чужих наїзників.

До тих національних свят, які ми всюди святкуємо, належить день зриву до волі на західньо-українських землях, день Першого Листопаду. Таке свято влаштувала мала українська громада заходами Українського Молодечого Клюбу в столиці Америки, Вашинґтоні, дня 1. грудня 1940, в салі Янг Вімен Кристшен Асошіейшен.

Перед розпочаттям програми салю почали заповняти місцеві українці і родовиті американці. Рідко трапляється, щоб на наші свята приходили родовиті американці. Та цей раз місцеві українці видно зуміли їх чимсь притягнути. Вони зо захопленням слухали українські пісні та промов по англійськи. Також подивляли наші національні строї, в які були прибрані наші хористи і хористки.

Свято відкрив голова Українського Молодечого Клюбу, п. П. Киселиця вступним словом і пояснив значіння свята. Опісля хор Укр. Молодечого Клюбу під проводом пані Скоцко відспівав дуже гарно пісню „Садок вишневий коло хати", уклад В. Кириченка, також його — „Якби скорше з гір Карпат". Наступною точкою було сольо пані Мадрич, яка прекрасно відспівала „Веснівку" Лисенка й „Місяцю Ясний" з Запорожця за Дунаєм. Святочну промову виголосив по англійськи п. Евген Скоцко і в ній подав перебіг української історії та сучасні змагання українців за свою незалежну державу. З цеї промови приявні американці навчились багато і нагородили бесідника рясними оплесками.

В другій половині знов виступив хор і виконав дві пісні, з яких видко було, що пані Скоцко не жаліла часу ні труду, щоб якслід підготовити хор. Хористи, всі роджені тут, з глибоким чуттям виконували ці українські пісні. Далі пані Скоцко і пані Модрич відспівали в двійку такі пісні: „Засумуй трембіто" і „Як ішли стрільці з України", Р. Купчинського; „Колись дівчино", Ярославенка. Акомпанювала на піяні пані Оля Гвоздевич. Сольо на піяні відограв п. Ігор Шлопак: Шумку — Заремби і Думку — Прійсовського. Всі точки були виконані по мистецьки. Дальше знов виступив хор і відспівав: „По опеньки ходила", Лисенка, „Засяло сонце золоте" — Недільського, і закінчив „Ще не вмерла Україна", та „Ґад блес Америка".

Свято зробило на всіх дуже приємне враження. Хоч програма була скінчена, люди нерадо розходились домів, а наче хотіли ділитись приємними враженнями. Найбільше заслуги в тім пані Скоцко, яка так гарно підготовила хор.

І. Х.

І НАЦІСТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

БЕРЛІН. — Урядові кола невдоволені, що в Злучених Державах преса „невірно" подала промову Гітлера про те, що „він побе цілий світ". Кажуть, що Гітлер казав, що німецька спосібність працювати, це є німецьке золото, німецький капітал, та що „з таким золотом він побе кожну іншу силу в світі". Далі кажуть, що Гітлер не говорив про „німецький універзалізм", що має заступити „британський універзалізм". Усе те, кажуть націсти, передається в Злучених Державах на те, щоб викликати страх, що якщоб Німеччина перемогла, то підпаб проти Злучених Держав.

Крохмаль з т. зв. солодких барабол був у Злучених Державах новиною в 1934 році, а тепер продукують його тут 2,700,000 фунтів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БОФАЛО, Н. Й. Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 127., відбудуться в неділю, 22. грудня, в гали укр. кат. церкви, зараз по Сл. Божій. На збори повинні явитись усі члени і членкиці. Буде вибір уряду на 1941. рік. — Ілля Була, предс.; Мих. Муціківський, кас.; Павло Володка, секр.



ПЯНИЙ ЧИ ЗМУЧЕНИЙ? — Джордж П. Гвитингтон, жовнір з Форту Барі, ідучи автом по Сан Франсіско, наїхав на водний кран, розбив його й осів автом на ньому. Поліція гналася за ним уже довгий час, бачучи, що він їде невважно й заскоро. Коли поліція підїхала до нього, він сидів собі преспокійно на скрині зо сміття й спав. Поліція арештувала його як пяного; він каже, що він був лише дуже змучений.



ТОРГОВЕЛЬНА КОМІСІЯ. — Рафаель Трухійо, бувший домініканський президент, приїхав оноді до Америки як голова торговельної комісії для оживлення обміну товарів між двома краями. На світлині з ним його син і жінка.

ХОРОНІТЬ СВІЙ СЛУХ

Бюро Публичного Здоровля Злучених Держав, у своїм останнім звідомленню, між іншим перестерігає населення краю перед загрозами утрати слуху і подає прості вказівки як повинності вуха пильнувати. Там сказано, що, здається, ніколи в історії модерного світу, слух не був так дорогим скарбом для більшости людей, як тепер, а особливо від часу винаходу радія.

Звідомлення вказує на те, що у більшости випадків, котрі ведуть до глухоти можна охоронитись і звертає увагу родичів, що їм можна приписати вину за утрату слуху їх дітей.

Те звідомлення подає, що майже сімдесять пять відсотків з усіх випадків глухоти, приходить у дітей перед пятим роком їх життя, а девять на кожних десять випадків перед двацятим роком. Майже одна третина дорослого населення має певні недомагання на одно або двоє вух.

Завважено у звідомленню, що вислід оглядин шкільних дітей вказує на те, що яких пятнацять процент з них, або одна на кожних шість чи сім дітей, має якісь недомагання слуху. Дослідники охорони зізнають, що приблизно половина з тих дітей, цебто шість процент терпить через поважну утрату слуху.

Бадання причин глухоти виказує, що є два головні місця де можливі хвороби вуха усадовляються, а саме зовнішний канал вуха і його середина. У зовнішнім каналі вуха можуть зібратись невластиві середники, надмірне накопичення воску, або можуть приключитись звичайні недуги шкіри, а це все причиняється до ушкодження слуху, якщо не приміняється вчасного лікування.

Однак більш небезпечними являються хвороби в середині вуха, цебто повітрям наповненій коморі, що відділяє оборонку бубона від внішної частини вуха. Тут клопоти вуха звичайно походять від хворобливих зародків. У дітей, особливо тих, котрі терплять через уперті (хронічні) простуди, недуги в середині вуха часто ведуть до збільшення клітини, маючої вид залези. До таких недуг як запалення, інфлюенза, коклюш, кір та шкарлятина деколи причіпляються недомагання вуха як наслідок.

Для охорони перед недугами вуха згадане Бюро Публичного Здоровля подає між іншим такі вказівки:

Ніколи не дозволяйте на те, щоби яка недосвідчена людина вибирала з вашого вуха ті невластиві середники чи занечищення, які могли там осадовитись.

Не вживайте шпильки від волосся або якого іншого загостреного предмету до вибирання згущеного воску з середину вуха.

Ніколи не пробуйте в дома самому лікуватись з будьякого недомагання вуха.

Не видувайте носа з надмірним напруженням.

Інші охорончі міри проти небезпеки глухоти це необхідна і постійна чистота зовнішнього проводу вуха, а також потреба точних лікарських оглядин дотичио хронічного побільшення мигдалевих залез, як рівнож зелез і наростів в носі. Коли з вуха тече яка матерія, то це певні ознаки небезпеки. В таких випадках треба негайно вдатись до лікаря за порадою.

У згаданому звіті кожному доражується, щоби для безпеки і власної охорони, при кожнім зауваженню хочби найменшого недомагання вуха віддавався лікарським оглядинам.

Загальна Рада — ФЛИС.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. Річні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 13., відбудуться в неділю, 22. грудня, точно в годині 2. пополудні, в Гор. Клюбі, 5 Евеня й 25 ул. Проситься всіх членів, щоби прийшли на ці збори. Мається вибрати уряд на рік 1941. Члени, які довгують, мають вирівняти свої залеглости. — Петро Ковальчик, предс.; Филимон Євусяк, кас.; Михайло Мадараш, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259., відбудуться в неділю, 22. грудня, в гали парохіяльній, 4950 Савт Павліна ул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження, і довгуючі члени мають вирівняти свої довги, бо як не виповнять своїх обовязків, котрі є приписані статутом У. Н. Союзу, будуть суспендовані з відділу і У. Н Союзу. — В. Горинець, предс.; І. Побуцький, рек. секр.; В. Гула, кас.

БОСТОН, МАСС. Річні збори Тов. ім. Ев. Коновальця, від. 238., відбудуться в неділю, 22. грудня, в церковній гали зараз по відправі. Проситься всіх членів і членкиць, старших і молодіж, щоби всі прийшли на збори, бо є ріжні важні справи до полагодження. Прийдіть бодай раз в рік та заберіть голос в розбудові своєї славної організації; Батька-Союзу. Буде вибір відділового уряду на рік 1941. Хто спізнюється, або довгує з розметом докаси, най прийде на збори і все полагодить, бо це є останній місяць в році, то секретар мусить вислати належитість до голов. каси Союзу кілька днів скорше. Хоч наш відділ зріс цего року найбільше в членах і став найбільшим відділом в нашім стейті, то певно знаемо, що ще є сотки українців та їх дітей, що не є забезпечені в своїй найкращій встанові, якою є наш Союз, тому просимо тих, що хотять бути з нами в Союзі, прийти на ці річні збори. — Петро Мороз, гол.; Йосиф Бербилицький, кас.; Микола Давискиба, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 342., відбудуться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні, в гали церковній. Тому, що це останній місяць в році, проситься, щоб хоч раз в році всі прийшли і поплатили свої вкладки начас, бо розмет до У. Н. Союзу цего місяця мусить вислатися перед 25. груднем. Проситься всіх як довгуючих і не довгуючих, щоби це конечно сповнити. Хто хотів би вступити до У. Н. Союзу перед Новим Роком, нехай прийде на мітінг. Дітей теж будеться приймати до 3 кляс. Хто є суспендований, не робить ріжниці, як довго, аж до 3 років, нехай прийде на мітінг, а буде принятий наново. Проситься конечно, щоби цего місяця родичі переписали свої діти до старших членів. Зо всіма справами вдавайтеся до секретаря. — С. Куций, предс.; Н. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11., відбудуться 22. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Вудвіл. Проситься всіх членів прийти і вирівняти свої довги, тому що це є останній місяць і мусимо вислати належитість до голов. концелярії до 27. грудня та мусимо зробити обрахунок у відділовій касі, тому кожний член обовязково мусить виплатити свої довги. Як не вирівняє свої довги, буде суспендований безпроволочно. — М. Макар, предс.; Т. Волощук, секр.

HAMTRAMCK, MICH.
УРЯД ТОВ. ім. М. ШАШКЕВИЧА, від. 94. У. Н. Союзу,
повідомляє своїх членів, як також і симпатиків, що, як кожного року, так і цего, **о. д-р Тиханський** відправить
СЛУЖБУ БОЖУ
за здоровля живучих членів і ПАНАХИДУ за померлих членів.
Відправа почнеться точно в **10. годині рано дня 1. січня 1941. р.**
Кожний член і членкия має явитися зо своєю відзнакою на **годину 9. рано до Укр Хати.**
ЗА УРЯД:
А. Патра, секр.

УВАГА! — АНСОНІЯ, КОНН., І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ АМАТОРІВ
при Укр. Церкві св. Апост. Петра і Павла в Ансонії, Конн.,
відограється представлення
ТРЬОХ ДО ВИБОРУ
комедія в 3 дій, і
СВ. НИКОЛАЙ
З ДАРУНКАМИ ДЛЯ ДІТЕЙ
в одній дії
В НЕДІЛЮ, 22. ГРУДНЯ
в 6:30 вечером
В ГАЛІ ЦЕРКОВНІЙ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА.
Вступ 45 центів.
Режісер **Р. Гроздевич.**

ЛИШ 11 ДНІВ ОСТАЄТЬСЯ
до висилки Вашого Різдвяного поздоровлення
до поміщення в „Свободі"
Вишліть негайно. Скорше прийде, краще буде вироблене.
ОСТАННІЙ ДЕНЬ 31. ГРУДНЯ

СКРЕНТОН, ПА. Річний мітінг Бр. св. Володимира, від. 408., відбудеться в неділю, 22. грудня, в годині 2. пополудні, в домівці Українського Прогресивного Політичного Клюбу, 554-56 Emmett St. Проситься всіх членів прийти на мітінг і заплатити свої вкладки, бо 26. грудня мусимо вислати до голов. уряду. Буде вибір уряду на рік 1941. Обовязком кожного члена привести хоч одного нового члена і вписати до Братства і У. Н. Союзу і тим зробити різдвяний презент Братству і У. Н. Союзові. Тож всі до роботи. В лучности сила! Филип Демкович, секр., 522 Emmett St.

УВАГА! НЕГРОМАДЯНИ! УВАГА!
Лише 6 днів остається на Реєстрацію
НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ ДО ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ.
РЕЄСТРУЙТЕСЯ НЕГАЙНО
Як ви вже зареєструвалися, а зміняєте адресу, ви обовязані подати її урядові до відома до 5 днів.

ТАРЗАН, ч. 183. Вистріл у пору.



Дика дівчина мчалась верхами дерев не прочуваючи, що їй грозила велика небезпека з долу, від чорного дикуна.

Але Тарзан завважив цю небезпеку. Миттю він наложив стрілу на свого лука і випустив її до дикуна. Вона прощила дикунови руку.

Лук і стріла дикуна впали на землю, а він, викрививши з болю обличчя почав шукати за справником цього. Далі він почав зо страху втікати.

Але Тарзан грімко закликав на нього: „Стій! бо я вбю тебе!" Чорний зупинився, а Тарзан підійшовши до нього, почав випитувати чому він хотів вбити дівчину?